

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,
faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@eimin.lt, http://eimin.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Europos Komisijos nariui,
atsakingam už teisingumą, vartotojų teises ir lyčių
lygybę,
Didier Reynders

2020-03-18 Nr. (1.18) 4R-1418

Europos Komisijos nariui,
atsakingam už vidaus rinką,
Thierry Breton

DĖL DIREKTYVOS (ES) 2015/2302 NUOSTATŲ TAIKymo

Gerbiamieji komisarai,

Lietuvoje kaip ir visame pasaulyje COVID-19 virusas griauja nusistovėjusį gyvenimą, ne išimtis ir turizmo sektorius. Lietuvos kelionių organizatoriai dėl paskelbto karantino daugelyje šalių nebegali vykdyti turistinių kelionių sutarčių, o keliautojai reikalauja grąžinti sumokėtus pinigus. Ši situacija yra apėmusi visą turizmo sektorių, kuris susiduria ne tik su reikalavimais grąžinti sumokėtus pinigus už atšaukiamas keliones ar skrydžius, tačiau ir su repatrijavimo problemomis dėl skrydžių „koridorių“ trūkumo, apribojimų kirsti valstybių sienas, t. y. negali tinkamai ir iki galo suteikti paslaugų bei visa apimtimi įvykdyti pareigas rūpintis keliautojais. Be viso to, turizmo sektorius susiduria su pinigų srautų problema – kelionių pardavimai yra ženkliai nukritę, išankstiniai mokėjimai atskiriems turizmo paslaugų teikėjams (viešbučiams, vežėjams ir kt.) yra apmokėti, šie mokėjimai įšaldyti ir negrąžinami dėl tų pačių priežasčių. Todėl kelionių organizatoriai turi ribotas finansines galimybes įvykdyti savo įsipareigojimus keliautojams, kurie nutraukia turistinės kelionės sutartį ir reikalauja grąžinti sumokėtus pinigus per 14 dienų, kaip tai numato teisės aktai.

Tikime laisve

2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/2302 dėl kelionės paslaugų paketų ir susijusių kelionės paslaugų rinkinių, kuria iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ir Direktyva 2011/83/ES bei panaikinama Tarybos direktyva 90/314/EEB (toliau – Turizmo direktyva), 12 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad keliautojas, atsisakęs organizuotos turistinės kelionės sutarties dėl neišvengiamų ir nepaprastų aplinkybių, pagal šią Direktyvą turi teisę nutraukti sutartį nemokėdamas nutraukimo mokesčio.

Šios direktyvos 12 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad organizatorius grąžina bet kokias sumas, kurias nurodyta grąžinti pagal 2 ir 3 dalis, arba remdamasis 1 dalimi grąžina bet kokias sumas, kurios buvo sumokėtos keliautojo arba jo vardu už paketą, iš jų išskaičiuodamas atitinkamą sutarties nutraukimo mokestį. Tokios *sumokėtos sumos keliautojui grąžinamos arba kompensuojamos be nepagrįsto delsimo ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 14 dienų po kelionės paslaugų paketo sutarties nutraukimo.*

Rengiant Turizmo direktyvą numatyti tokio masto aplinkybių, kurios yra šiuo metu kilusios dėl paskelbtos visuotinės pandemijos, ir poveikio turizmo sektoriui buvo neįmanoma. Šiuo metu akivaizdžiai pastebimas disbalansas tarp organizuotos turistinės kelionės sutarties šalių, t. y. kelionių organizatoriams perkeliama pernelyg didelė rizika, susijusi tiek su pareiga grąžinti pinigus, tiek ir su jų grąžinimo terminais. Neįprastai dideli kelionių organizatorių įsipareigojimai gali lemti virtualią kelionių organizatorių bankrotų. Tuo tarpu esant nemokumui ar bankrotui, pakartotinis pateikimas į turizmo verslą gali būti ribojamas, t. y. tam tikrą laikotarpį asmenys negali būti kelionių organizatorių vadovaujantys asmenys ir užsiimti šia veikla. Absoliučiai suprantamas ir neginčijamas poreikis užtikrinti tinkamą vartotojų teisių apsaugą, ypač įvertinus COVID-19 plitimo grėsmes, tačiau esant tokiai visą pasaulį sukrečiančiai situacijai, Europos Komisijai siūlytume apsvarstyti tinkamą nuostolių rizikos paskirstymo taisyklę tarp abiejų šalių ar numatyti, kad keliautojas turi teisę atsisakyti turistinės kelionės sutarties tik tuo atveju, jei kelionių organizatorius už tą pačią, mažesnę ar nežymiai didesnę kainą nepasiūlo alternatyvių paslaugų vėlesniam laikotarpiui ar nepasiūlo kitokio kompensavimo būdo (pvz., vaučerio kitai kelionei tam tikru laikotarpiu).

Atsižvelgdami į Pasaulinės sveikatos organizacijos paskelbtą pandemiją, kai tokio masto įvykio dar nėra buvę ir rengiant Turizmo direktyvą to numatyti nebuvo įmanoma, ir į Europos Sąjungos *l'ordre public* principą, leidžiantį viešosios tvarkos tikslais imtis išimtinių veiksmų, ketintume lanksčiau vertinti Turizmo direktyvoje nustatytą 14 dienų sąlygą, numatančią sumokėtų pinigų grąžinimo terminą keliautojui nutraukus turistinės kelionės sutartį, t. y. svarstome galimybę

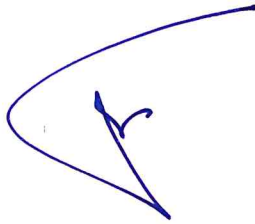
taikyti laikiną su COVID-19 krizės suvaldymu susietą reguliavimą, numatant ilgesnius pinigų grąžinimo terminus.

Maloniai prašytume Europos Komisijos pateikti savo įžvalgas dėl Turizmo direktyvos ar pasiūlyti kitą lankstumo principą, įvertinus šiuo metu visame pasaulyje esamą situaciją dėl COVID-19.

Apibendrinami norėtume pažymėti, kad Lietuva yra pasirengusi imtis visų reikiamų priemonių, siekiant subalansuotos sistemos išlaikymo turizmo sektoriuje.

Dėkojame už bendradarbiavimą ir operatyvius sprendimus šiuo visai Europai daug iššūkių keliančiu metu.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius

Energetikos ministras,
laikinais einantis Ekonomikos ir inovacijų ministro pareigas

Žygimantas Vaičiūnas